

T.P.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 1666
Tarih: 23.12.2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Sağlık hakkının ayrılmaz bir parçası olan sağlık hizmetlerine ulaşımında yaşanan sorunların araştırılarak sağlık hakkının herkes tarafından eşit şekilde kullanılması için alınacak tedbirlerin tespiti amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

①
Ayla AKAT ATA
Batman Milletvekili

GEREKÇE

Dünya Sağlık Örgütü (WHO)'ne göre sağlık, "yalnızca hasta veya sakat olmamak değil beden, ruhen ve sosyal yönlerden tam bir iyilik hali" olarak tanımlanmaktadır. 23420 sayılı Hasta Hakları Yönetmeliği'nde de aynı tanım esas alınmış ve sağlık hakkının en temel insan hakkı olduğunun sağlık hizmetlerinin her safhasında göz önünde bulundurulması gerektiği ilkelerden biri olarak benimsenmiştir. Yönetmelikte ifade edilen bir diğer ilke ise ırk, dil, din ve mezhep, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç ve ekonomik ve sosyal durum ayrımı yapılmaksızın tüm hastaların sağlık hizmetlerine eşit şekilde ulaşımının sağlanmasıdır. Ancak, kağıt üzerinde koruma altına alınmış olan sağlığa erişim hakkının pratikteki karşılığıyla ilgili pek çok sorun ve eksiklik bulunmaktadır.

En temel sosyal haklardan biri olan sağlık hakkının gerçek anlamda kullanılabilmesi için sağlık hizmetlerinin ücretsiz, nitelikli, anadilde ve erişilebilir olması gerekmektedir. Fakat Türkiye'deki sağlık sisteminin neoliberal ve cinsiyetçi yapısı sağlık hizmetlerine erişim açısından özellikle kadınların, çocukların, yaşlıların ve engellilerin iyi sağlık için gerekli olan tesis ve şartlara ulaşamaması sonucunu doğurmaktadır. Bir yandan sosyal devlet ilkesinin gerektirdiği sorumlulukların hızla terk ediliyor oluşu sonucu sağlık hizmeti piyasa koşullarına bağımlı kılınmakta ve kişiler bu hizmetten maddi gelirleri ölçüsünde yararlanabilmektedir. Öte yandan, devletin farklı kimliklerin reddine dayanan tekçi anlayışı sağlık alanında da kendisini göstermekte ve bireylerin özgün ihtiyaçları yok sayılarak sağlık hizmetlerinden tam anlamıyla yararlanamamalarına sebep olmaktadır.

Tekçi anlayışın sağlık alanında ortaya çıkardığı en büyük sorun sağlık hizmetlerinin Türkçe dışındaki hiçbir dilde verilmemesidir. Dünya Sağlık Örgütü'ne üye devletlerdeki hasta haklarının gelişimini amaçlayan Hasta Haklarına İlişkin Avrupa Statüsü'ne göre sağlık hizmeti verenler ve profesyoneller, hastanın dini, etnik ve dil özellikleri göz önünde bulundurularak hastaya onun anlayacağı şekilde bilgi vermek zorundadır. Hasta ve hekim arasında dil birliğinin olmaması; hastaların sağlık bilgisine erişememesi ve hastalığın teşhis ve tedavisinin yanlış yapılması sonuçlarını da doğurmaktadır. Sağlıkta eşitsizlik anlamına gelen bu durum en fazla anadili Türkçe olmayan kadın ve çocukları etkilemektedir. Bilgilendirilme hakkının bu şekilde ihlal edilmesinin vardığı en uç nokta anne-bebek ölümleri olmakta, kadınlar doğum sonrasında psikolojik, sosyal ve biyolojik sağlık açısından bilgiye erişemedikleri için de pek çok sıkıntıyla karşılaşmaktadır.

Sağlık hizmetlerine erişimde hak temelli yaklaşımın olmaması sonucu yaşanan sıkıntılar engelli ve yaşlılar için de ciddi boyutlarda mağduriyete sebep olmaktadır. Genel olarak bakım hizmetlerinin sosyal hak temelinde ele alınmaması özellikle bakıma ihtiyacı olan engelli ve yaşlıları ailelerine mahkum ederek kendi seçecekleri şekilde bağımsız bir hayat yaşamalarının önüne geçmektedir. Bakım hizmetlerinde çeşitlilik ve seçme hakkının çok kısıtlı oluşu bu kişilerin ruhen ve sosyal olarak tam bir iyilik halinde olmasına olanak tanımamaktadır. Bunlara ek olarak, engelli ve yaşlılar için uygun mekansal düzenlemelerin yapılmasından uzman sağlık personelinin eğitime kadar pek çok alanda var olan gereklilikler es geçilmekte, bu da sağlık hizmetlerine erişimin tam anlamıyla sağlanamamasına yol açmaktadır.

İç hukuk metinlerinde de temel bir insan hakkı olarak tanımlanan sağlık hakkının var olduğundan söz edebilmek için tüm toplumsal kesimlerin bu haktan eşit şekilde yararlanabilmesi gerekir. Bu gerekçeyle, sağlık hizmetlerine erişimde farklı toplumsal gruplar açısından yaşanan sorunların araştırılması ve sağlık hakkından herkesin eşit şekilde yararlanabilmesi için alınması gereken önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını talep etmekteyim.

② 1. Pervin BULDAN
BDP Iğdır Milletvekili

③ 2. İdris BALUKEN
BDP Bingöl Milletvekili

④ 3. Sırrı SAKIK
BDP Muş Milletvekili

⑤ 4. Murat BOZLAK
BDP Adana Milletvekili

⑥ 5. Halil AKSOY
BDP Ağrı Milletvekili

⑦ 7. Hasip KAPLAN
BDP Şırnak Milletvekili

⑧ 8. Hüsamettin ZENDERLİOĞLU
BDP Bitlis Milletvekili

⑨ 9. Emine AYNA
BDP Diyarbakır Milletvekili

⑩ 10. Nursel AYDOĞAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

⑪ 11. Altan TAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

⑫ 12. Adil ZOZANI
BDP Hakkari milletvekili

⑬ 13. Esat CANAN
BDP Hakkari milletvekili

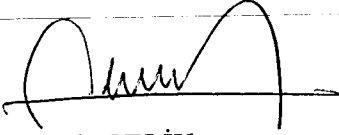
⑭ 14. Sırrı Süreyya ÖNDER
İstanbul Milletvekili

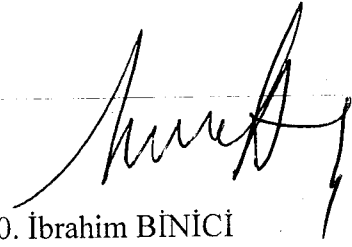
⑮ 15. Sebahat TUNCEL
İstanbul Milletvekili

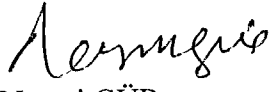
⑯ 16. Mülkiye BİRTANE
BDP Kars milletvekili

⑰ 17. Erol DORA
BDP Mardin milletvekili

⑱ 18. Ertuğrul KÜRKÇÜ
P Mersin Milletvekili

19. Demir ÇELİK
BDP Muş Milletvekili

20. İbrahim BİNİCİ
BDP Şanlıurfa Milletvekili

21. Nazmi GÜR
BDP Van Milletvekili

22. Özdağ ÜÇER
BDP Van Milletvekili